

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbiorczych pismo na miejscu 1 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Krajowej Oszczędnościowej Nr. 61296.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Czestochowa, ul. F. Marji 62. Tel. 243. Skrz. poczt. 45
Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł. Bekopismu nadesłanych za darmo.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz 10 linijek przed tekstem 40 gr. W tekście wiersz 40 linijek 30 gr. Za ogłoszenia wiersz 40 linijek 20 gr. Ogłoszenia zamknięte 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagrażające 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnym ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 100 proc. droższe.

Sklep „Goniec Czestochowski”, ul. Panny Marji nr. 26. — Telefon nr. 58.

Emigracja robotnicza pod kontrolą rządu

W kraju, stojącym stale przed koniecznością dorocznego odpływu tysięcy obywateli zagranicę, sprawa emigracji należy do rzędu pierwszorzędných zagadnień państwowych.

W Polsce proces normalizowania i organizacji ruchu wychodźczego rozpoczął się już w pierwszych latach państwowości. Nie oddzieliwszy państw nadzorczych nadzoru nad emigracją, musiały władze emigracyjne zacząć od podstaw i stwarzać nieznany w latach przedwojennych system pracy w zakresie opieki nad wychodźstwem. Obecnie organizacja różnych instytucji, które łącznie z władzami państwowymi przyczyniają się do badania ruchowej emigracyjnemu charakteru akcji planowej, przedstawia się w następujący sposób: opieka społeczna nad emigrantem i jego rodziną pozostawiono w kraju, przeszkalanie emigrantów, inicjatywę w dziedzinie utrzymania kontaktu między emigracją a krajem macierzystym, ujmującą towarzystwa społeczno-charytatywne; organizacja osadnictwa polskiego zagranicą przeprowadzają rodzime przedsiębiorstwa kolonizacyjne; techniczna pomoc emigrantom przed podróżą i w czasie transportu zapewnił nowoorganizowany Syndykat Emigracyjny.

Nadzór i kontrola nad temi pozycjami, ogólnie kierownictwo ruchu wychodźczego, administracja emigracyjna pozostaje w kompetencji Urzędu Emigracyjnego. Wychodząca zmuszony gospodarz koniecznością do wyjazdu a często owładnięty jedynie garścią emigracyjną, posiadając w chwili przygotowań do podróży znaczną gotówkę, staje się częstokroć ofiarą wyzysku. To też emigranci winni mieć opiekę ze strony instytucji, któreby pomogły im, udzieliły rzetelnych informacji i załatwiły dla nich wszelkie formalności związane z wyjazdem. Brak tej opieki skazywał emigranta na uciekanie się do pomocy prywatnych pośredników, których działalność jeszcze w latach przedwojennych dotkliwie dała się we znaki. Pośrednik prywatny, popularnie zwany agentem, wyszukując przysmuszone położenie wychodźców, opłacał tychże z gotówki, wywoływał sztucznie gorączki emigracyjne, dyktował swe żądania towarzystwom okrętowym, których mógł pozbawić pasażerów — był nieledwie głównym czynnikiem w emigracji do krajów zamorskich.

Rozporządzenie P. Prezydenta Rzeczypospolitej o emigracji, wydane w 1927 roku, pozwoliło na wzmocnienie akcji represyjnej, mimo to proceder nielegalnego pośrednictwa nie został zwalczony; brakowało środków zapobiegawczych. Dopóki emigranci, mieszkający zdaleka od władz państwowych oraz źródeł informacji i biur okrętowych nie mieli możliwości zasięgnięcia porady inaczey, jak za pośrednictwem agentów, dopóty akcja represyjna musiała być skazana na bezskuteczne zmagania.

Początkowo opiekę nad emigrantami w zakresie udzielania porad podjęły nieliczne zresztą społeczne zrzeszenia emigracyjne; działalność ich jednakże nie mogła być wystarczającą z braku kapitałów na utworzenie rozległej sieci biur prowincjonalnych.

Z chwilą stwierdzenia nikłości dotychczasowych środków zaradczych nasunął się projekt utworzenia instytucji, która by wyręczała przedsiębiorstwa okrętowe w nawiązywaniu kontaktu z emigrantami, a wzięła na swe barki całkowite zaopiekowanie się wychodźcami do czasu rozpoczęcia podróży morskiej. Z tej koncepcji powstał Syndykat Emigracyjny, zorganizowany jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zadaniem jego jest informowanie emigrantów, udzielanie pomocy w załatwianiu formalności paszportowych, likwidacji spraw majątkowych oraz zawieranie umów przewozowych z towarzystwami okrętowymi.

O ile towarzystwa okrętowe przystępując do Syndykatu miały na oku pewne korzyści, jak zaprzestanie dotkliwej dla nich walki konkurencyjnej, uwolnienie się od supremacji nielegalnych pośredników i t. p., o tyle dla rządu utworzenie instytucji, która by uporządkowała stosunki, panujące w ruchu emigracyjnym, miało pierwszorzędne znaczenie. To też rząd nietyko podjął inicjatywę zorganizowania Syndykatu, lecz także wszedł do spółki z 60 proc. udziałem, zapewniając sobie w ten sposób dominujący wpływ.

Do Syndykatu weszły wszystkie przedsiębiorstwa okrętowe koncesjonowane w Polsce, w ten sposób nabrał Syndykat charakteru wyłączności w pośrednictwie emigracyjnym. Dochód Syndykatu stanowią opłaty ze strony przedsiębiorstw okrętowych, uiszczane tytułem

wykonawania przez syndykat czynności, które spełniały dotychczas prowincjonalne biura towarzystw okrętowych. Racjonalna gospodarka niewątpliwie pozwoli na powstanie czystego zysku, z którego przynajmniej 60 proc. w myśl przepisów statutowych będzie przeznaczane na cele społeczne w zakresie opieki nad emigrantami.

Dotychczas Syndykat zorganizował swe oddziały i agencje w województwach: wołyńskim, poleskim i lwowskim. W agencjach, zakładanych w mniejszych miejscowościach, zgłaszają się osoby zainteresowane wyjazdem, otrzymują tam bezpłatnie niezbędne informacje i oddają swe sprawy paszportowe do załatwienia; w oddziałach tworzonych w miastach powiatowych następuje zawarcie umowy transportowej, poczem emigranci pod opieką pracowników Syndykatu udają się do Warszawy, gotowi do transportu. Z czasem obejmie Syndykat siecią swych biur całą Polskę, tworząc sto kilkadziesiąt komórek organizacyjnych. Równocześnie towarzystwa okrętowe, likwidujące swe biura prowincjonalne, ograniczają się do swych przedstawicielstw w Warszawie.

Z chwilą osiągnięcia pełnej robudowny stanie się Syndykat jedyną instytucją, przez którą przepływać będzie cały ruch emigracyjny do krajów zamorskich. Tak spełnią się najważniejsze postulaty racjonalnej organizacji ruchu emigracyjnego: odsunięcie prywatnych pośredników, ułatwienie kontroli nad falą wychodźczą oraz zjednoczenie administracji z korzyścią moralną dla całości ruchu emigracyjnego. A. R.

Polska ekspedycja na Bałkany

Zaniepokojenie i narzekanie Niemców.

Berlin. Prasa niemiecka omawia nie bez cech oburzenia ekspansję polskiego przemysłu metalowego na Bałkany. Gdy przed paroma tygodniami koleje bułgarskie ogłosiły przetarg na dostawę lokomotyw firmy niemieckie przedstawili swe oferty po możliwie niskich cenach. Tymczasem podczas otwarcia ofert ku ogólnemu zrumienieniu okazało się, że polskie firmy dały o wiele niższe ceny, wskutek czego dano im zamówienie na 20 lokomotyw, o dostawę zaś dalszych dziesięciu toczą się pertraktacje.

Podobny wypadek zaszedł również podczas przetargu na lokomotywy i wagony, ogłoszone przez koleje jugosłowiańskie. Nie mieckie firmy dały bardzo niskie ceny, gdyż pragnęły uskutecznić dostawę tę na rachunek dostaw reparacyjnych. Tymczasem okazało się, że polskie oferty są bez porównania niższe. Coprawda władze jugosłowiańskie nie przyjęły z miejsca polskiej oferty, starając się jednak przy jej pomocy wywrzeć nacisk na oferentów niemieckich i w ten sposób obniżyć ich ceny, aby uzyskać zamówienia na konto dostaw reparacyjnych. Niemcy prawdopodobnie nie będą mogły swych cen obniżyć gdyż umieją również kalkulować i nie mogą dostarczyć swych wyrobów poniżej cen kosztu.

W dalszym ciągu pisma niemieckie podkreślają, że polskie oferty są tak niskie dlatego tylko, że rząd polski subwencjonuje te dostawy. Pisma te nie tają jak groźna dla Niemiec jest konkurencja polska na Bałkanach i dowodzą, że należy się z nią poważnie liczyć.

Jak katolicy francuscy bronią swych praw

Walka o zwrot zagrabionego klasztoru Grande-Chartreuse.

Paryż. — Senator francuski Leon Perriz, członek masonerii, który nie brał udziału w wojnie, dzięki intrzygom usunął z klasztoru Grande-Chartreuse inwalidów wojennych i byłych kombatanów i zamienił go na schronisko dla przemęczonych pracowników umysłowych. Wywołało to oburzenie mieszkańców Dauphiné i całej katolickiej Francji.

Ostatnio do schroniska tego przybył profesor z Kopenhagi Vestrup, nie wiedząc, jaka jest historia tego pensjonatu. Przedstawiciele społeczeństwa katolickiego pospieszyli poinformować go o istot-

nie stanie rzeczy. Prezydent honorowy związków inwalidów i byłych kombatanów, Gariel, profesor uniwersytetu w Grenoble, Lory, b. żołnierz w Verdun, który ma już 49 lat, wstąpił jako ochotnik do wojska, niejaki p. Belmont, który stracił na wojnie trzech synów, oraz szereg innych osobistości napisali do niego listy, w których zapoznali go z faktem kradzieży klasztoru. Pani Jouvin, okręgowa przewodnicząca Ligi patriotycznej kobiet francuskich w imieniu 10.000 członków departamentu Izery napisała, że obecność profesora w tem miejscu byłaby bólem i skan-

dalem dla ogromnej większości Francuzów i mieszkańców Dauphiné. Prof. Vestrup, zrozumiałszy, że nadużyto jego osoby dla celów politycznych, niezwłocznie opuścił zagrabiony klasztor.

Katolicka prasa francuska gratuluje mu tego kroku i dodaje, że żaden ucziwy cudzoziemiec nie przekroczy progu owego schroniska. Stary klasztor musi być zwrócony pierwotnym posiadaczom, zakonnikom.

Nienawidzę!

Nienawidzę tych ludzi, co w sobie nie mają ciepła,
Nienawidzę tych, którym się skrzepła skra w łonie,
Albowiem tu leża, jak w grobie Martwe kościśka,
Zdaleka od słońca, co błyska — i plonie...
Naprawdę ich w rannej godzinie Do czymu budzić:
Gdzież im porzym pierś trudzić Zwierzęca!
Pięmeje w ślimaczej łupinie Zakończą skrycie,
Gdy imni za prawdę swe życie Poświęcą!

Jan Kasprowicz.

Stulecie rewolucji lipcowej we Francji.

W dniu 27-go lipca r. b. przypada 100-na rocznica rewolucji t. zw. lipcowej we Francji. Ostatni Burboński władca Francji, Karol X, uiny w swe mocne stanowisko i świeżo zdobyte laury w walkach, związanych z aneksją Algieru, doprowadził do wybuchu w najbardziej nieoczekiwanym momencie. Walka z opozycją trwała już bowiem od kilku lat. Przez ten okres król powoływał już i umiarkowane gabinety, ale w krótkim czasie upadały one pod ciężarem nieprzewidywanych trudności. Gdy zaś świeżo utworzony reakcyjny, ultramontanski gabinet ks. Polignac wszedł w konflikt z Izba, Karol X rozwiązał parlament, lecz nowe wybory wzmocniły jeszcze opozycję. W dniu 26 lipca wydał król swe słynne „ordonanse”, które zmieniły ordynację wyborczą na korzyść reakcjonistów, Izba rozwiązał jeszcze przed zwolnieniem, na prasę zaś nałożył cenzurę.

To właśnie przyczyniło się bezpośrednio do wybuchu. Żywioły republikańskie, studenci i sery robotnicze wzniosły barykady. Po trzech dniach walk ulicznych wojsko z Paryża wycofano, a Karol X abdykował na rzecz wnuka. Było już jednak za późno. Sytuacja była zbyt daleko posunięta i opowiana już przez żywoity rewolucyjna pod wodzą La Fayette'a. Lecz samo to nazwisko mówi już, że równocześnie ze zwycięstwem barykad i w obozie rewolucyjnym zwyciężył kierunek umiarkowany, konstytucyjno-monarchistyczny.

Rewolucja lipcowa inauguruje pierwszą fazę walk wewnętrznych we Francji: trwać one będą aż do lat siedemdziesiątych, a więc do zupełnego upadku dawnych stronniectw monarchistycznych. Z samego jednak rezultatu ruchu lipcowego widać jego połowiczność, nie zdołał on zadowolić ani żywoityw demokratycznych, ani burbońskich; potrafił jedynie niezbyt liczną grupę z pośród bogatego mieszczaństwa postawić około króla z woli ludu — Ludwika Filipa. Nie wiele pomogły i trady-

cje rewolucyjne jego ojca Filipa Egalite; republikańscy widzieli w nim wciąż księcia Chartres, który wraz z Dumouriez'em zdradził sprawę rewolucyjną, przechodząc w r. 1793 na stronę austriacką. Z drugiej strony ponizenie godności królewskiej, trójkolorowy sztandar państwowy i obniżenie wysokie jednak w dalszym ciągu cenzusu wyborczego nie mogło przysporzyć monarchji orleańskiej wiabielczy ze sfer reakcyjnych: To też od pierwszej chwili rząd Ludwika Filipa, czując swą słabość i brak realnego oparcia, idzie po linii zygakowatej, a pozorny jego liberalizm jest jedynie chwiejnością.

Szereg przyczyn natury zewnętrznej, a przedewszystkiem względnie spokojna sytuacja w Europie i bierna polityka zagraniczna Francji sprzyjały osiemnastoletniemu rządowi tego kompromisu monarchji, które jednak pod koniec utrzymywały się jedynie dzięki systemowi korupcji parlamentarnej. S. G.

Traktaty handlowe z Rumunją i Hiszpanją wchodzi w życie przed ratyfikacją.

Rokowania, prowadzone między rządem polskim a rumuńskim w sprawie wprowadzenia w życie podpisanej w czerwcu umowy handlowej polsko-rumuńskiej — jeszcze przed ustawową ratyfikacją — zostały uwiecznione pomyślnym rezultatem. Po wymianie not doszło między obu rządami do porozumienia, na podstawie którego traktat handlowy polsko-rumuński wchodzi w życie z dniem 25 b. m., z tem, że później dopiero nastąpi obustronna ratyfikacja umowy.

Równocześnie dowiadujemy się, że analogicznie na podstawie porozumienia rządów Polski i Hiszpanji, traktat handlowy polsko-hiszpański wchodzi w życie z dn. 1 sierpnia.

Ponadto rząd polski zabiega o wprowadzenie w życie pozostałych podpisanych, a nie ratyfikowanych traktatów i konwencji, co zapewni naszemu życiu gospodarczemu tak konieczną i pożądaną oddawaną stabilizację warunków współpracy z zagranicą.

Korpusy kadetów w Polsce.

Kiedy w wojnie światowej Polska odzyskała niepodległość, natychmiast pomyślała o zorganizowaniu szkół wojskowych. Powstały więc w r. 1919 dwa korpusy kadetów, jeden we Lwowie, drugi w Modlinie przeniesiony w r. 1926 do Chełmna na Pomorzu, a w sześć lat później założono trzeci w Rawiczu. Nie wszyscy obywatele o istnieniu tych szkół wiedzą, a tylko nieliczni z pojęciem korpusu kadetów łączą właściwą treść. Pod tym względem panują w społeczeństwie z gruntu uprzedzenia, przeniesione z czasów niewoli. Niejednemu rodzic sądzi jeszcze, że korpus kadetów to jakiś zakład wojskowy, który daje sobie radę z tymi i krnąbrnymi chłopcami, ucy ich musztry, a potem mianuje oficerami. Czas najwyższy, aby sprawę przedstawić w należytym i właściwym oświetleniu. Odtąd korpus kadetów jest gim-

nazium wyższem (kl. IV — VIII) typu matematyczno-przyrodniczego, posiadającym prawo publiczności i łączącym naukę przedmiotów ogólnokształcących z wyszkoleniem wojskowym w zakresie p. w. — Pod względem naukowym i wychowawczym należy od ministrów oświaty, który kontroluje w tych dziedzinach wykonuje przez swego wizytatora. Ponieważ zakres pracy w korpucie jest większy, aniżeli w innych szkołach średnich, dlatego też kadetom może zostać tylko chłopic w wieku od 13 do 15 lat, zdolny, pilny i zdrowy. Ostatecznie o przyjęciu do kompanii 1 decyduje egzamin konkursowy z zakresu 3-ech klas gimnazjalnych (7 klas szkoły powszechnej). Podania należy wnieść do dnia 10 sierpnia, na ręce komendantów poszczególnych korpusów. Opłata zasadnicza (za wyżywienie, zakwaterowanie i umundurowanie) wynosi 1200 zł. rocznie i nie pokrywa oczywiście faktycznych kosztów lożnych przez państwo na jednego kadeta. Mimo to zwalnia się od niej niezdolnych wychowanków, — którzy się dobrze sprawują, a w nauce wykazują postępy co najmniej dostateczne. Kadet nie jest żołnierzem, obowiązują go jednak zasady dyscypliny wojskowej; po uzyskaniu świadectwa dojrzałości może wybrać zawód cywilny, aczkolwiek głównym zadaniem korpusów jest przygotowanie wzorowych kandydatów na oficerów. — Należy jeszcze wspomnieć, że wśród kadetów dzieci osób wojskowych stanowią zaledwie około 12 proc., reszta rekrutuje się ze wszystkich warstw społecznych.

Z trzech obecnie istniejących szkół rycerskich jedna, tj. Korpus Kadetów Nr. 2 w Chełmie, obchożdziła w r. b. podniosła uroczystości dziesięciolecia swego istnienia, na którą z całej Polski przybyła znaczna liczba dawnych wychowanków. Z okazji tego obchodu wydano piękną księgę pamiątkową, p. t. „Karpus Kadetów nr. 2 w dziesiątą rocznicę istnienia”.

Obok kultu ofiary kwitnie w szkole rycerskiej kult, pracy, który zapewnia wyjątkowo korzystne upoświadczenia materialne zakładów fachowe ukwalifikowanie doświadczonych i zamiłowanych w zawodzie nauczycieli.

To samo odnosi się i do wyrobienia charakteru i kształtowania woli wychowanków korpusów kadetów. Bo też najwięcej warunków osiągnięcia tego celu mają korpusy kadetów, jedynego rodzaju szkoły w Rzeczypospolitej, podobne może do internatów szkół angielskich z których — jak wiadomo — wychodzi młodzież do samodzielnego i odpowiedzialnego życia naprawdę przygotowana.

Pod wpływem wychowawców

kadet wyzbywa się wad, a zwłaszcza niekarności, uczy się szanować nietyko władzę, lecz także prawo, regulaminy i przepisy, wyrabia w sobie pewność i wiarę w świętą przyszłość Polski. Wytwarza się typ żołnierza - obywatela, obdarzonego zmysłem organizacyjnym i odwagą cywilną, przenikniętego duchem rycerskim oraz poczuciem obowiązku. Oczywiście nie wciąga się młodzież kadeckiej do walk i rozgrywek politycznych, ale

trzeba ją zaznajamiać z najważniejszymi zagadnieniami narodowymi i państwowymi, aby nietyko ukochała, — lecz także zrozumiała ideał swego życia: wielkość Odrodzonej Polski.

Dziś
w **RADJO**

W dniu 26 lipca r. b.
GODZ. 25.

RADJO-KABARET

Wielkie manewry armii niemieckiej

Prez. Hindenburg wystąpi w mundurze feldmarszałka.

Berlin. — Mimo ciężkiej sytuacji finansowej Niemiec i powszechnych apelów, wzywających do oszczędności, oraz głośniejszych wołań dyplomacji niemieckiej o rozbiorzenie, znajdują się zawsze pieniądze na rosnące wydatki na armię.

Typowym przykładem tego jest urządzenie w r. b. wielkich manewrów armii niemieckiej, które pod nazwą „wielkie ćwiczenia kolowe 1930” odbędą się od 15 do 19 września b. r. w t. zw. lesie Turynskim na granicy Turynii i Bawarii.

W manewrach weźmie udział

5 dyw. piech. i 3 dyw. kawalerii. Zadania strategiczne będą jednak znacznie szersze, co uskutecznione zostanie w ten sposób, że inne oddziały markowa będą specjalne sztaby rozjemcze.

Sztaby owe markowa będą także te rodzaje broni, których posiadanie jest Niemcom oficjalnie wzbronione.

Do uświetnienia parady wojskowej, jaka odbędzie się bezpośrednio po manewrach, przyczyni się udział prez. Hindenburga, który wystąpi w mundurze marszałka polowego.

Ruch antysemitki we Francji.

Kównież i we Francji poczynają ujawniać się protest przeciwko przytaczającej przewadze żydowskich domów handlowych i wielkich banków, które usiłują zawiązać całemu bogactwem narodowemu. „Revue Internationale le des Societes Secretes” nawołuje do walki z potęgą tych posiadaczy złota i stwierdza, że opinia publiczna jest stale zatruta przez prasę, która prawie w całości należy do tajnych sił, oraz przez podobną literaturę, począwszy od podręczników szkolnych a skończywszy na pornograficznych romansach i pseudofilozoficznych ksiązkach o charakterze wyraźnie antychrześcijańskim.

Należy zerwać łączność ekonomiczną z tymi ludźmi używając im środków prawnych i bezprawnych, by pogłębić patriotycznie usposobionych Francuzów ale to jest rzecz nieunikniona. W szczególności sposób, trzeba zwrócić uwagę na stosunek do pewnych banków.

Uwaga! Pracownicy Szewcy

Ogólne zebranie, odbędzie się dnia 28. wicekres w lokalu przy ul. Dobrowskiego Nr. 15. Sprawy bardzo ważne. Zarząd.

PRZEZ ZAKOPCONE SZKIEŁKA

Lipiec zbliża się ku końcowi. Klęskowe upały należą, zdaje się, do niepowrotnej przeszłości, chociaż w Ameryce podobno znowu powróciła fala nadzwyczajnych upałów, zwiększając rubrykę ofiar od porażenia słonecznego.

U nas, na szczęście, słońce nie praży tak niebezpiecznie, lecz jeżeli sezon klęskowy bezbrobia trwać będzie nadal, to możliwe, że doczekamy się czasów, kiedy ludzie będą się przewracać z głodu na ulicy.

Co prawda w lecie sprawa zaopatrzenia się w artykuły żywnościowe nie przedstawia się tak tragicznie. Można zbierać jagody i grzyby w lesie, ten i oszczędnie kilka główek, kapusty z cudzego ogrodu lub dokona nocnego spaceru kilku kocy kartofli — od biedy można egzystować, nawet bez zapomóg z Funduszu Bezbrobia.

Gorzej będzie w zimie! Ale pocóż się czasowa martwić, obecnie aktualne są inne zagadnienia — urlopowe, letniskowe.

Pewne przykłady zresztą stały małżeńskie już od miesiąca stacza ustawicznie utarczki, z powodu zamierzonego wyjazdu na letnisko:

— Ha, jak musisz to wyjeżdżać, kosztaj wyjazdu i wynajęcia mieszkanie mogą w ostateczności pokryć, a życie na wsi drożej nie kosztuje, jak w mieście — decyduje przycięnięcie do muru małżonek.

— Ale gdzie wyjechać?

— Jedź gdzie ci się podoba — rzuca obojętnie mąż, zabierając się do przeglądania gazety. Na tem zakończyła się pierwsza konferencja wywiadowca. Nazajutrz wieczorem odbył się dalszy ciąg letniskowej dyskusji:

— Wiesz, byłam u doktora, raził mi wyjazd nad morze, powietrze morskie dobrze zrobi Zosienice, ona taka anemiczna.

— Hm, nad morze? — pomrukuje małżonek. — A nie poradził ci przypadkiem, skąd wziąć na taki wyjazd pieniądze?

— Także coś! A cóż to lekarza może obchodzić, skąd weźmiesz pieniądze na wyjazd?..

— To szkoda, że go tak zasadnicza kwestja nie obchodzi. Każda porada ma tylko wtedy swój sens, gdy jest wykonalna.

— Więc gdzież nas chcesz wysłać? — zuca tragiczne pytanie podnieconym głosem wzruszona małżonka.

— Nie zastanawiałem się nigdy nad tą kwestją, jedź gdzie uważasz. O ile doktor raził ci nad morze, to zapewne dobrze by wam zrobił wyjazd do Koniecpol: tam jest także dużo wody i powietrze dostatecznie wilgotne.

— Dziękuję ci za te praktycz-

na radę, wolałabym siedzieć w Częstochowie, niż wyjechać na taką głuchą wieś.

— To nie wyjeżdżaj nigdzie, jak nie lubisz pobytu na wsi.

— Ja wiem, że ciebie nie wrzuczą ani żona, ani zdrowie córki...

— Więc czegoż ty chcesz ode mnie? Wyjechać na wies nie chcesz, zostać w mieście — także sobie nie życzyysz i cóż mam począć, żeby spełnić twoje pragnienia?

— Tak, ja wiem, ciebie nie obchodzi mój wyjazd... Ty tylko dbasz o własne przyjemności.

— Przecież ja także w tym roku nigdzie nie wyjeżdżam.

— Właśnie dlatego nie wyjeżdżasz, że nie chcesz się utrudzać podróżą, jesteś już takim wstrętnym, nieznosnym sybarytą!..

Dalszy ciąg letniskowej dyskusji został przerywany nagłym wyścikiem małżonka do ogródka „Tiwoli”, gdzie właśnie w moment później opowiadał mi z wszelkimi szczegółami przy czarnem piwie te rodzajową scenkę z małżeńskiego pożycia.

Restauracje ogródkowe, park w godzinach wieczornych, a także restauracje zwykłe i cukiernie obecnie się roją od t. zw. słomianych wdowców, bowiem znaczna liczba małżonek mimo różne uciążliwe perypetje, zdążyła już wyjechać. Okoliczne letniska górzyste

— Mirów i Olsztyn, lesiste — Ostrowy, Złoty Potok, wodoliste — Koniecpol, Poraj, znajdują się

urząd kolonialny czyni wszystko co jest w jego mocy, aby zrealizować deklarację Balfoura. Wszystkie zdaje się potwierdzać ten fakt, aczkolwiek żydzi krytykują rząd. Arabom rząd karmi komisjami. Jedna komisja opuszcza kraj, następną przybywa. Rząd pozwolił Arabom wysłać delegację do Londynu. Spodziewano się czegoś po tej delegacji, lecz ona wróciła, jak pojechała, bez niczego. Aby nas szanowano, nie wolno nam żadnemu Anglikowi ręki podawać, gdyż dość silni jesteśmy, aby nami nie pogardzano”.

400.000 POLAKÓW W CHICAGO

Chicago. — Według świeżo otrzymanych przez Associated Press obliczeń ludności tutejszej, polacy liczbowo stoją na czele wszystkich obcych narodowości. Jest obecnie w Chicago polaków, urodzonych w Polsce, 400 tysięcy. — Drugie miejsce zajmują Niemcy, których liczba sięga 350 tysięcy. Irlandczyków jest 175 tysięcy, wlochów i Czechów po 150 tysięcy, murzynów 200 tysięcy, chińczyków — 2.356, a japończyków 300.

KONFERENCJA ROLNA MAŁEJ ENTENTY.

Bukareszt. — Komunikat urzędowy, dotyczący konferencji rolnej rzeczoznawców rumuńskich, jugosłowiańskich i węgierskich stwierdza, że rzeczoznawcy ci porozumieć się w sprawie środków, które zaproponują odnośnym rządów do celu polepszenia warunków produkcji rolnej. Środki te będą miały formę odpowiedzi na kwestionariusz, opracowany przez Ligę na rodów. Rozpatrywana też była możliwość natychmiastowego podniesienia cen na niektóre produkty rolne. Rzeczoznawcy zalecają rząd dom pewną równowagę postępowania w tej kwestji. Uznane zostało za rzecz wskazaną zwołanie w jej sieni nowej konferencji w celu ocenienia rezultatów powyższych obecne postanowień.

AGRARNY BLOK DUNAJSKI.

Wiedeń. — Według doniesień dzienników z Białogrodu, tutejsze kolo polityczne zajmują się żywo kwestją jugosłowiańsko - rumuńsko - węgierskiego bloku agrarnego.

Konferencja w Sinaia zainicjowana została zdaniem tych koł przez Ligę Narodów. Rokowania przedwstępne miały rozpocząć się pomiędzy reprezentantami Jugosławii, Rumunii i Węgier jeszcze w styczniu r. b. w Genewie, bez opublikowania odnośnego materiału.

Według wiadomości nadeszłych tu z Bukaresztu, konferencja w Sinaia rozpatrywana tu jest jako próba stworzenia bloku agrar-

nego. Prowadzenie dalszych rokowań powierzone będzie rządowi za granicznym, które na zwołanej ewentualnej konferencji rozszerzy by mogły zawarte układy także na inne państwa.

Słychać, że i Ameryka, zainteresowana na konferencje obserwatorowana rynkiem europejskim, ra.

BOLSZEWICY WYKRADLI PA-MIETNIK SZALJAPINA.

Paryz. — Przed tutejszym sądem handlowym odbył się wczoraj interesujący proces, wytoczony przez słynnego śpiewaka Szalajpina, przeciwko paryskiej handlowej misji sowieckiej.

Szalajpin spostrzegł niedawno temu ku swemu największemu zdziwieniu na półkach księgarni paryskich swoje pamiętniki.

Twierdził on na wstępie, iż złożony przez niego w depozycje bankowym manuskrypt pamiętników, wydobyty został podstępnie przez handlową misję sowiecką, która sprzedała manuskrypt ten paryskiej firmie wydawniczej.

Szalajpin domagał się 2 mil. franków tytułem odszkodowania. Na rozprawie wczorajszej przed stawiciel rządowi sowieckiego domagał się uznania sądu paryskiego za niekompetentny, ponieważ handlowa misja sowiecka korzysta z prawa eksterytorjalności dyplomatycznej.

Zastępca prawny Szalajpina twierdził natomiast, iż wprowadzie rządowi sowieckiemu przysługującej monopol handlu zagranicznego, jednakowoż występując w cha-

W sobotę, dnia 26 lipca r. b. o godz. 6 wiecz. w lokalu Chrześ. Zw. Z. ul. Krakowska Nr. 24, odbędzie się Zebranie dziesiątelników, delegatów, metów Związku i członków poszczególnych Zarządów Chrześcijańskich Związków Zawodowych. W zebraniu tem weźmą udział członkowie klubu Radzieckiego Chrześcijańskiej Demokracji, członkowie Rady Okręgowej Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego i Zarządu Okręgowego Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji.

Wszystkie członkowie Zarządów i Klubów przy wymienionych proszeni są o punktualne przybycie.

Za zezwoleniem władz. Ochota. Straż Pożarna w Wyczerpaniu urządziła dnia 27 lipca, w lesie Jaskrowskim pod Wyczerpani

WIELKA ZABAWE TANECZNA o wiele uroz. programie: Począ, confetti, serpentiny, kolo szczęścia i t. p. Przygrywać będzie znakomita orkiestra Bulet na miejscu. — Wejście do lasu 50 groszy. Dojazd autobusami miejskimi Z. i W., od Mostowa i Redzin autobusami zamiejskimi. Początek o 1-iej W. razie niepogody zabawa odbędzie się w następną niedzielę.

Bilety wejścia uprasza się przypiąć na widocznym miejscu. Wstęp do lasu dla handlowych wzbroniony. Niewątpliwie zabawa w lesie o tak zachećającym programie i na tak piękny cel czyszej się będzie wielkim powodzeniem.

— Powiadam ci, trudno sobie wyobrazić coś piękniejszego.

— A co porabiasz wieczorami?

— „Wyjeżdżam do miasta.

Sezon ferii letnich, ze względu na urlopy, z jakich w tym czasie korzystają pracownicy umysłowi; jest najwłaściwszą porą dla urządzania różnych zbiorowych wycieczek, morskich przejażdżek do sąsiednich krajów, dyplomatycznych wizyt pt. Oczywiście do najprzyjemniejszych podróży należą wyjazdy dyplomatyczne, podobne do tych, jakie odbywa obecnie nasz minister przemysłu i handlu p. Kwiatkowski.

Dziś jest w Sztokholmie, jutro na wystawie w Leodjum, pojutrze w Kopenhadze, gdzie mu własnoręcznie król duński przypina order — słowem dzień każdy jest dniem nowego tryumfu i sukcesu dyplomatycznego.

Gdyby nasz nieszczęsyny przemysł i handel mógł przejąć choć drobną cząstkę owych sukcesów, to z pewnością i kraju nie mielibyśmy takiej głębszej bezbrobia, ani tej przerażającej cyfry protosłów wekslowych i bankrutów.

A wówczas i w Częstochowie robotnicy mający z pewnością nie darliby naprosto zelówek na odbywanie dwa razy na tydzień swoich wycieczek przed Magistrat, jak to mamy możność obecnie obserwować.

Am.

raktere kupca, musi się sować... ATAK SZOWINISTÓW LITEWSKICH NA KS. ZONGOLLO-WICZA.

B. dyktator Waldemarasz uwiezony

i wywieziony w nocy z Kowna. Kowno. — W nocy z czwartku na piątek aresztowano z polecenia komendanta Kowna Waldemarasę i wywieziono do niewiadomej jeszcze miejscowości.

nistrowi oswiaty ks. Zongłowiczowi Pismo to pisze doslownie: „Tak przedawczyk (I), który tak samo jak Pilsudski jest Zmudzinem i spędził cale życie wśród Litwinów, wie dobrze, jak zadać im najboleśniejszy cios. Jego dziełem jest pozabawienie praw publiczności gimnazjum litewskiego w Wilnie.

Nominacja ks. Zongłowicza została dokonana najprawdopodobniej w tym celu, aby rozdrapać ogniska kultury litewskiej w Wilnie... Premjer litewski o uwiezieniu Waldemarasa.

w gruzach. Wśród innych ofiar w Lacedonji, cała rodzina pewnego bogatego rolnika zginęła pod gruzami domu, inny z mieszkańców straciwszy w czasie katastrofy żonę i trzy córki, dostał nagłego obledu.

W tej chwili w okolicy Sangoli i Sansossio około milion ludzi jest bez dachu nad głową, usunięto ich bowiem z miejsc zagrożonych, a w braku pomieszczeń biwakują pod gołym niebem.

Premjer litewski o uwiezieniu Waldemarasa.

Ryga. — Redakcja „Wsięgodnia” zwróciła się do premjera Tubialisa z prośbą o wypowiedzenie się w sprawie Waldemarasa.

Obraz zniszczenia we Włoszech

Wrażenia polskiego dziennikarza z terenu, nawiedzonego trzęsieniem ziemi. Rzym. — Korespondent PATa, obecny na miejscu katastrofy, donosi z Foggia:

Obraz zniszczenia we Włoszech. Wrażenia polskiego dziennikarza z terenu, nawiedzonego trzęsieniem ziemi. Rzym. — Korespondent PATa, obecny na miejscu katastrofy, donosi z Foggia:

ochronie państwa, polecam niniejszym wydać prof. Waldemarasa z powodu jego zagrażającego spokojowi i ładowi publicznemu zachowania się na jeden rok i postawić go pod dozór policyjny.

Pamiętaj o swych zębach. KALODONT Piękne zęby. Image of a woman's face and a tube of toothpaste.

ochronie państwa, polecam niniejszym wydać prof. Waldemarasa z powodu jego zagrażającego spokojowi i ładowi publicznemu zachowania się na jeden rok i postawić go pod dozór policyjny.

ochronie państwa, polecam niniejszym wydać prof. Waldemarasa z powodu jego zagrażającego spokojowi i ładowi publicznemu zachowania się na jeden rok i postawić go pod dozór policyjny.

Obwieszczenie o loyaltacji. I Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych w Częstochowie.

tryczną otrzyma skupiony na tym odcinku wielki przemysł marmurowy, kamieniarski i wapieniowy, który dotychczas z braku tej siły nie mógł należycie rozwijać się. Marmury kieleckie uzyskują możliwość eksploatacji na wielką skalę swych bogatych złóż, oraz pełną zdolność eksportową. Dość należy, że ostatnio otworzyły się realne widoki eksportu marmurów kieleckich do Ameryki.

Roboty elektryfikacyjne rozpoczną się w najbliższym czasie. Jak się równocześnie dowiadujemy, czynniki miarodajne noszą się z zamiarem założenia w Kielcach zawodowej szkoły kamieniarskiej, co ze względu na właściwości terenu jest ze wszechmiar pożądanym.

POPRAWA W PRZEMYSLE ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.
Sosnowiec. — Sytuacja w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego o-

statnio poprawiła się nieco. Pewne ożywienie dało się zauważyć zwłaszcza w górnictwie. Niektóre kopalnie węgla pracują już od 2-3 tygodni 6 dni w tygodniu. Inne zaś w związku ze wzmocnieniem się eksportu węgla mają wprowadzić pracę pełnego tygodnia.

Przyopuszczając, że punkt kulminacyjny kryzysu w przemyśle górnym i metalowym już minął. Na poprawę sytuacji wskazuje również statystyka bezrobotnych Zagłębia Dąbrowskiego, których liczba od szeregu tygodni stale się zmniejsza.

KONFERENCJA MINISTRÓW W SPRAWIE BEZROBOTNYCH
Warszawa. — Wczoraj o godz. 11 m. 30 pod przewodnictwem p. premiera odbyła się konferencja w sprawie bezrobotnych, w której wzięli udział ministrowie: Matuszewski, Składkowski i wiceminister Hubicki

KRONIKA

Międziodo
27
LIPCA

Dziś — 7 braci śpiących
Jutro — Wiktor
Wschód słońca o godz. 4.65
Zachód o godz. 19.36
Kalendarz historyczny:
27/VII, 1697 r. elekcja
Augusta II.

— **Rekolekcje kapłańskie na Jasnej Górze.**

Na mocy uchwały Episkopatu odbywać się będą co roku na Jasnej Górze dwie serie rekolekcji kapłańskich, głoszonych przez Księży Biskupów, które policzone zostaną na początek rekolekcji, przepisanych kapłanom przez prawo kościelne.

W roku bieżącym przewodniczyć będzie J. E. Ks. Kardynał Prymas pierwszej serii, która rozpocznie się dn. 29 lipca o godz. 9 rano, a skończy się 1-go sierpnia r. b. wieczorem. Drugą serię poprowadzi J. E. Ks. Biskup Dr. H. Przezdziecki. Trwać ona będzie od 5-go sierpnia godz. 9 r. do 8 sierpnia wieczorem.

Do tegorocznych rekolekcji kapłańskich dopuszczeni będą jedynie księża parochialni z całej Polski. Zgłoszenia nadsyłać należy do O. generała Markiewicza.

— **Wycieczka skautów francuskich w Częstochowie.**

Dziś o godz. 11-jej rano pociągiem z Krakowa przybyła wycieczka francuskich studentów-skautów z Paryża, złożona z 50-ciu osób pod przewodnictwem ks. P. Doncoeur. Na dworcze powitali goście akademicy miejscowi i skauci. W imieniu władz miejskich i skautów przemawiał p. A. Poliszewski, a z ramienia akademików powitała przemową w języku francuskim wygłosiła p. Maria Piotrowska, córka dyrektora „Eliboru”. W odpowiedzi na powitanie ks. kapelan skautów francuskich wyraził swą radość, z powodu przybycia na Jasną Górę, oraz złożył słowa podziękia za żywość polskiego społeczeństwa. Następnie skauci francuscy udali się w szeregach na Jasną Górę.

W dniu dzisiejszym po zwiedzeniu klasztoru i krótkim wycieczki goście zwiedzać będą miasto, a jutro udadzą się prawdopodobnie do ruin zamku Olsztyńskiego.

Kwatery dla gości wyznaczył Magistrat w b. Seminarium żeńskim (ul. Kordeckiego 11).

— **Zbieranie właścicieli nieruchomości.**

Dziś, w niedzielę, o godz. 3 i pół po poł. odbędzie się ogólne zebranie członków Stow. właścicieli nieruchomości w lokalu własnym przy ul. Panny Marii 49.

— **Zbieranie T-wa Pszczelniczego.** W niedzielę, dnia 3 sierpnia, o godz. 14 w lokalu Syndykatu Rolniczego (Piłsudskiego 15) odbędzie się miesięczne zebranie członków i sympatyków Okr. T-wa Pszczelniczego. Porządek zapowiadają: wygłoszenie ciekawych referatów, rozdanie członkom bezpłatnie po 8 ramek sekcyjnych i sprawozdanie kasowe.

— **Wielkie wysiłki szosowe Klubu „Victoria”.**

Dziś, w niedzielę, dnia 27 b. m. staraniem Sekcji kolarskiej K. O. S. „Victoria” odbędzie się wielkie kolarskie wysiłki szosowe na przestrzeni Częstochowa, Olsztyn, Janów, Złoty Potok, Żar-

ki, Koziegłowy, Romanów, Częstochowa, Ostatni Grosz.

Zbiórka wszystkich zawodników na torze klubu „Victoria” przy ul. Dąbrowskiego 15 punktualnie o godz. 8 rano.

O godz. 9 rano wyjazd na start Start zawodników, na Zawodni okolo boiska miejskiego o godz. 9,30 rano. Meta Ostatni Grosz na przeciw Ambulatorjum Kasy Chorzych.

Wysiłki odbędą się bez względu na pogodę.

W wysiłkach mogą wziąć udział i niestawozwoleni. Zapisy przyjmuje Sekretariat Klubu Kilińskiego 9 lub na torze przed wyjazdem na start.

— **Zjazdy gospodarcze miast polskich.**

Niezłocznie po okresie wakacyjnym, Związek Miast Polskich przystąpi do organizacji wojewódzkich zjazdów miast o charakterze gospodarczym.

Prawdopodobnie pierwszy zjazd taki odbędzie się w Wielkopolsce. Zadaniem tych zjazdów będzie omawianie wyłącznie kwestyj gospodarczych w celu wzajemnego zapoznawania się z wynikami gospodarki i metodami pracy poszczególnych miast.

— **Zabawa taneczna w lesie Jaskrowskim pod Wyczerpami.**

Dziś, w niedzielę, dn. 27 b. m. w lesie Jaskrowskim pod Wyczerpami, urządzona staraniem Straży Pożarnej w Wyczerpach. Program zabawy wielce urozmaicony. Przygrywać będzie doborowa orkiestra. Wejście 50 groszy, dojazd autobusami miejscowiemi Z. i W. do samego lasu. Początek o godz. 1-jej.

— **Zabawa Straży w Blachowni odwołana.**

Zapowiedziana na niedzielę dzisiejszą zabawa ludowa w lesie pod Blachownią, z powodu wątpliwej pogody zostaje odłożona do następnego niedzieli.

— **Ze zjazdu właścicieli dorożek samochodowych.**

Ostatnio odbył się w Poznaniu zjazd właścicieli dorożek samochodowych, w którym wzięli udział delegaci związków przedsiębiorców z piętnastu miast Polski.

Na zjeździe omawiano szereg spraw, dotyczących eksploatacji dorożek samochodowych. Poza szeregiem kwestyj podatkowych, rozpatrywano m. in. sprawę umundowania kierowców oraz ujednotajnienia typu taksówek w całej Polsce. Umunduowanie kierowców uznano w zasadzie za wielce pożądaną, stwierdzono jednak, że właściciele dorożek absolutnie nie są w możności dostarczenia ubrań kierowcom, ponieważ zmieniają oni posady niejednokrotnie nawet kilka razy w miesiącu. Ujednotajnienie typu dorożki samochodowej delegaci szeregu miast uznali za niepożądane. Na zakończenie uchwalono zwołać następny zjazd do Warszawy już na 31 sierpnia br.

Firma GLIŃSKI
I-sza Aleja Nr. 12.
poleca:
MEBLE wszelkiego rodzaju: pojedyncze oraz komplety. — Ceny zniżone.
Egzyst. od 1885 r.

Dziś! Teatr „ODEON” Dziś!
Od soboty 26 lipca i dni następnych!
Na ekranie jeden z najlepszych obrazów sezonu!
Klasyknie piękny artysta — nasz rodak! Iluminacja — zalotna, szelmowsko-figlarna
IGO SYM oraz jego partnerka **LILJANA HARVEY**
stworzyły swe najnowe i najdoskonalsze kreacje w niespołecznym interesującym dramacie p.
POKUSY EUROPY
Są to niesłychanie zajmujące, a zarazem wzruszające przeżycia, piękne dzwiewozny zamorskiej, która uchodziła za „wytworową dema” i zachowała się w pięknym świątelniku
Każde dziecko nie może nie widzieć tych obrazów zamorskich, n. o. które oczarują pod czas streszaj burzy, oraz wśród wieloletniego wiru europejskiego — z jego niepocami, lecz wielce niebezpiecznymi pokusami.
Nad program: KRONIKA FILMOWA aktualności chwili bież.
Na scenie! Ostatnie pożegnane występy Na scenie!
słynnego teatru „jasnowidza”
WŁADZIA ZWIRLICZA
SENSACJA! Trzeba widzieć, aby uwierzyć! SENSACJA!
NASTĘPNIE:
DUO STEFAN
JANASZEK ŁUBICKI
w swym nowym pożegnalnym repertuarze. w swych nowych pożegnalnych piosenkach jako iez. humorysta
UWAGA: Ponieważ z rozporządzenia Władz przedstawienia kończyć się muszą g. 11 m. 30 wiecz., początek ostatniego seansu punkt. o g. 9,30 w.

Dziesięciolecie „Cudu nad Wisłą”

Odezwa do społeczeństwa Ligi Katolickiej.

W dniu 15 sierpnia r. b. przypada 10-ła rocznica odparcia nawały bolszewickiej i wielkiego zwycięstwa nad wrogiem, który pragnął opanovać nasz kraj i korzystając z przewagi sił oraz znuzenia naszego żołnierza zbliżył się pod mury naszej stolicy.

Oparność Boska jednak czwała nad Ojczyzną i w dniu, gdy Polska cała z trwogą czekała rozstrzygnięcia swego losu, gdy u nas w Częstochowie lud na czele z duchowieństwem modlił się gorąco i błagał Matkę Przenajświętszą o pomoc nadeszła radonna wieść, że stał się Cud nad Wisłą, że żołnierz nasz po krótkim wyciecznym odzyskał swą energię i wzmocniony na duchu poszedł w bój śmiało poprzedzony przez ks. Skorupkę z krzyżem w ręku i odparł okrutnego wroga ratując nie tylko Polskę lecz cywilizację całej Europy.

Był to moment ważny i decydujący w dziejach narodu naszego i dlatego dzisiaj po 10 latach — należy uprzedzić sobie doniosłość tego faktu historycznego, a przedewszystkiem podziękować Królowej Jasnogórskiej za ocalenie naszej Ojczyzny i prosić o błogo-

— **Zebanie cechu blacharsko-dekarskiego.**

We wtorek, dn. 29 b. m. o godzinie 7-jej wieczorem w sali T-w. Rzemieślniczej (I Aleja 9) odbędzie się walne zebranie cechu blacharsko-dekarskiego, z następującym porządkiem obrad: Wybór prezydium, wybór zarządu cechu i wolne wnioski.

— **Ciekawe zawody piłki nożnej.**

Dziś, w niedzielę, o godz. 5-jej po poł. częstochowscy sportowcy będą mogli obserwować najciekawsze w tym sezonie zawody o mistrzostwo kl. B między niepokonanym zespołem T. S. Myszaków a miejscową „Częstochówką”, które pod względem technicznym można zaliczyć do czołowych zespołów okręgu Kieleckiego.

Zawody powyższe odbędzie się na boisku Im. Marsz. Piłsudskiego przy ul. ks. Kordeckiego obok parku Staszcyca.

Ze względu na dobrą formę obu drużyn zawody powinny ścinać licznych miłośników sportu.

— **Fotografici chcą być rzemieślnikami.**

Ukazał się niedawno okólnik ministerium skarbu, oparty na orzeczeniu, najw. trybunału administracyjnego, w sprawie zwolnienia od podatku obrotowego rzemieślników, — pracujących bez pomocy, względnie z pomocą jednej siły najmniejszej. — Rzemieślnicy tej kategorii zwolnieni są nie tylko od podatku obrotowego, ale także nie mają obowiązku wyrabiania sobie świadectw przemysłowych.

Z okólnika tego skwapliwie się rzyszali fotografowie którzy twier-

wypadki, że dodatnie opinie dotyczą funkcjonariuszy, wydalonych w swoim czasie za „nadużycia służbowe.”

Ministerstwo Spraw Wewn. zawiadomiło wszystkich wojewodów i głównego komendanta Policji Państwowej, że organy policji nie są powołane w żadnym wypadku do wydawania opinii o przebiegu służby i kwalifikacjach służbowych pracowników instytucji państwowych i samorządowych, gdyż jedynie właściwą do tego jest władza przełożona danego funkcjonariusza. Nie jest wykluczone, że w razie potrzeby odnośne władze przełożone mogą się zwrócić do policji o dostarczenie danych, dotyczących jedynie pozasłużbowych stosunków swego pracownika, które odnośnej władzy nie są znane. Wojewodowie i gł. komendant P. P. wydadzą zakaz wydawania wyżej wymienionych zaświadczeń z tem, że przekroczenie tego zakazu będzie karane dyscyplinarnie.

— **Remuneracje i 13-te pensje dla pracowników samorządowych.**

Ministerstwo spraw wewnętrznych wyjaśnia, że stałe roczne wyplacanie pracownikom samorządowym oraz komunalnym zapomóg, czy to w formie remuneracji czy też t. zw. 13-tych pensyj niema podstawy prawnej i może być kwestionowane przez władze przy zatwierdzeniu budżetu.

Natomiast władze nadzorcze zatwierdzając będą uchwały związków komunalnych, przysługujące pracownikom jednorazowe zasiłki, o ile zasiłki te znajdują pokrycie z oszczędności budżetowych.

— **Odroczenia wojskowe dla słuchaczy zagranicznych zakładów naukowych.**

Jak się dowiadujemy, na liście zagranicznych szkół wyższych, których słuchaczom przysługują podobne uprawnienia w dziedzinie służby wojskowej, co słuchaczom wyższych uczelni krajowych, wciągnięta została Wyższa Szkoła Budownictwa w Wejmarze (statyckie Bauhochschule, Weimar).

W ten sposób Polakom, studującym w tej uczelni, przysługuje prawo do odroczenia służby wojskowej.

WĘGIEL
na zimę ze swych składów poleca:
„ELIBOR”
Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa
„E. J. BORKOWSKI”
Oddział w Częstochowie.
Biuro: Panny Marii 14. Telefon: 75 i 575.
Składy: ul. Piotrkowska 28. Telefon 119.

LEGJONISCI I PEOWIACI!

Zarząd Związku Legionistów i Peowiaców w Częstochowie podaje do wiadomości członków i sympatyków, że na Zjazd Legionowy w Radomiu z dn. 10 sierpnia br. organizuje wycieczkę autobusami, Koszta przejazdu jednej osoby w obie strony wynosi sz. 15.
Zapisy i opłatę przyjmuje od dnia 1 do 7 sierpnia w lokalu sekretariatu Związku ul. Radwicka 3 (gmach Sejmiku) codziennie od godz. 6 do 7 wieczorem oraz ob. Byczyński, Aleja 43, od godz. 9-jej rano do 7-jej wieczorem.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Częstochowy (Wydział Zdrowia) podaje do wiadomości wszystkich właścicieli kawiarni, cukierni, restauracji oraz sklepów z napojami chłodzącymi, iż na porób zakazanych z dnia 25 lipca 1919 r. oraz na podstawie art. 3, p. 5 i 11 Zaświadczenia Wydziału Sanitarnego z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. Praw, P. P. Nr. 63, poz. 371) zabrania się pod surową odpowiedzialnością podawać konsumantom do spożycia zwykły lód rzeczny (nap. w magazynie, napojach chłodzących i t. p.). Do spożycia może być używany jedynie lód sztuczny, Uchwybiwszy lód karane w drodze administracyjnej odnowy.

Magistrat m. Częstochowy, Wydział Zdrowia.

OGŁOSZENIE. Nr. E. 3366/30

Komornik przy Sądzie Grodzkim w Częstochowie, rewiru III powiatu Częstochowskiego J. KOSSKA, zam. w Częstochowie przy ulicy Jasnej nr. 21, ogłasza, że w dniu 1 sierpnia 1930 r. o godzinie 10 rano w Częstochowie, ul. Panny Marii Nr. 43 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do firmy: „The Kasprzycki Company” mianowicie: 11 gramofonów szafkowych i walizkowych, urządzeń sklepu, maszyny do szycia i różnych instrumentów i przybłorów muzycznych, ocenianych na sz. 2500
Dnia 19 lipca 1930 roku.
Komornik Józef Kossak

Komitetowy Konofes

Komitetowa zwołania handlu kobietami i dziećmi.

W dniach 7-10 października w Warszawie odbędzie się w Warszawie VII Międzynarodowy Kongres Komitetów Walki z handlem żywnościowym. Na Kongresie tym mają być zobowiązane metody pracy, dotychczasowe wyniki, tu dzieje opracowane wnioski, które pójdą pod obrady Komisji Ligi Narodów.

Jeżeli się weźmie pod uwagę wyjątkowe warunki polskie oraz masową emigrację zarobkową, to łatwo spostrzec, że największe niebezpieczeństwo w tej sprawie zagraża Polsce. Potwierdzają to materiały sprawozdawcze Komitetów, zwłaszcza amerykańskich oraz nasze własne spostrzeżenia: faktem zatem jest, że olbrzymia większość "żywego towaru" na rynek światowy wychodzi z Polski. Taki stan rzeczy stwarza konieczność jak największego zainteresowania się społeczeństwem polskiego sprawą ohydnych i zbrodniczych handlu.

Dobrze się więc stało, że najbliższy Międzynarodowy Kongres w którym biorą udział prócz Międzynarodowego Biura Ligi Narodów i Komitetów kilkunastu państw całego świata, odbędzie się w Warszawie, bo wpłynie to niewątpliwie na uświadomienie ogółne naszego społeczeństwa, które poznawszy istotę i ogrom zła w tym zakresie skupi się w zorganizowanej walce z tą plagą Polski.

Kongres przy poparciu władz państwowych organizuje Warszawski Komitet, który skupił najpoważniejsze organizacje kobiece. Przewidymano uzyskać od p. Prezydenta łaskawą przyjęcie protektoratu nad Kongresem. — Prace organizacyjne w toku.

Biurowi Kongresu mieści się w lokalu Komitetu Walki z handlem żywnościowym kobietami i dziećmi w Warszawie przy ulicy Zgoda 6, tel. 107-65.

Sezon wiśniowy

Wskazówki dla naszych gospodyń.

Jesteśmy w pełnym sezonie wiśniowym. Prócz wybornej zupy wiśniowej, która swą siłą orzeźwiająca czepnie nie tylko z soku owocowego i niskiej temperatury, ale w dużej mierze i z dodatku cukru, ładującego swoisty kwas owocowy — robimy jeszcze z wisten wymieszanie pierośi, podając je z obficie cukrzoną białą śmietaną, wyborne ciastka, torciki, leguminy i najrozmaitsze przetwory wiśniowe.

Aby zapewnić tym produktom siłę długiego trwania, pamiętajmy o racjonalnym dozowaniu cukru. Cukier nie tylko konserwuje przetwory, ale jest podstawą ich wartości odżywczej. Łatwo zaościć dzieje kilka kilogramów cukru stwarzaając "indywidualne" proporcje, jakże trudno jednak polknąć gorzką pigułkę rozczarowania wobec buntowniczego żywiołu, który z taką siłą wypowiada się przeciwko naszym wadliwym systemom, powodując fermentację kompotów, soków i konfitur. Trzymajmy się zatem norm racjonalnych, które są następujące: Konfitury — na 1 kg. owocu — 1 i pół kg. cukru; galaretki — na 1 szklankę soku owocowego — 1 szklankę cukru; dżemy — na 1 kg. owocu — 1 kg. cukru; soki — na 1 litr soku owocowego — 1 kg. cukru.

Nie możemy też pominąć milczącym czołowej roli, jaka przypada w udziale czarnym wiśniom w dziedzinie wykrzyżowanych napoi alkoholowych. Przyrządzenie ich nie jest trudne, ani kosztowne, ani skomplikowane.

Ratafia Wiśniowa. Osem litrów wisten utluc z pestkami w moździerzu kamiennym; dodać 25 gr. wanilii, (kładąc laski przecięte wzdłuż), szczyptę cynamonu, 10 goździków. Złożyć masę w gąsior szklany, zalać 6 litrami spirytusu; gąsior zakorkować, obić korek rozgrzaną parafiną i postawić na słońcu. Po miesiącu zlać spirytus, miąższ wycisnąć przez gęste płótno i tozbrać nalewkę gorącym syropem przyrządzonym z 3 kg. cukru i dwóch litrów wody. Gdy ostygnie, ziewać do butelek, filtrując

przez bibułę. Ratafia powinna „odležać się” conajmniej pół roku, wte dy staje się zdadna do użytku. Wskazaniem jest pozostawianie, rok rocznie, kilku butelek ratafii wiśniowej w zapasie, gdyż im starsza tem bardziej zyskuje na mocy i wykintwym smaku.

Likier wiśniowy. Wsypać w 4-ro litrowy gąsior szklany półtora litra wisten drażonych i półtora litra całych. Wybierać wiśnie dorodne i dojrzałe. Układając wiśnie w gąsiorze, przysypać je cukrem tłuczonym w ilości 120 gr. Używać cukier rabany w najwzyszym gatunku, zakorkować gąsior i trzymać go 4 tygodnie w ciemnej szpiżarce. Po upływie tego czasu zlać nalewkę i wymieszać ją z bardzo gęstym syropem, przygotowanym z 800 gr. cukru. Gdy wystygnie, ziewać do butelek, filtrując przez bibułę. Po upływie sześciu miesięcy likier będzie zdadny do użytku.

Nalewka wiśniowa. Rozebrać spirytus woda, biorąc 1 szklankę wody na 2 szklanki spirytusu. Zalać tym płynem dojrzałe, piękne wiśnie czarne wyspane w gąsior. Gąsior napelnić wistniami w 3/4 Trzymać, dobrze zakorkowany, na słońcu przez dwa miesiące. Po upływie tego czasu zlać ostrożnie płyn, przemierzyć i wsypać na wiśnie cukru tłuczonego w stosunku 550 gr. cukru na każdy litr płynu. Bierzymy tutaj pod uwagę ilość płynu wlanego na wiśnie, a nie zla nego z gąsiora. Gdy w gąsiorze wytworzy się czysty sok, zlewamy go i mieszamy z nalewką. Filtrujemy przez bibułę, używać nie wcześniej, jak w trzy miesiące po butelkowaniu.

Nalewka wiśniowa mieszana. Wymieniony ten trunki przyrządzamy na podstawie wisten, malin leśnych i czerwonych porzeczek. Sposób przyrządzenia następujący: Trzy kilogramy wisten czarnych, drażonych, półtora kilograma malin leśnych i półtora kilograma dojrzalych czerwonych porzeczek przepuścić przez doskonale wymy tą maszynkę od mięsa. Pozostawić miąższ kilka godzin, poczem wycisnąć z niego sok przez płócienny worek, przecedzić i zwaćć. Dodać do soku owocowego tak samo cukru, ile sok zawierał i rozebrać spirytusem również wziętym na wagę, (ilość ta sama co soku). Zlać do szklanego gąsiora, dodać 6 pokrajanych gorzkich migdałów, 6 goździków i pół laski cynamonu. Zakorkować gąsior, zalać korek lakiem i trzymać 2 miesiące na słońcu. Zlewając do butelek, filtrować przez bibułę. Po upływie 3 miesięcy nalewkę można używać. Im dłużej stoi, tem staje się wykintniej szej w smaku.

PAWEŁ Fr. WIECZOREK
w Katowicach
Nurtownia Materiałów Budowlanych
ul. Żartowa 25/26.
2377
Poleca hurtowo i detalicznie:
posadzki terrakotową w różnych kolorach, glazurę cieniłą oraz wszelkie materiały budowlane.
Wiadomość u p. ROZENBLUMA (Czajkowska, Aleja 41 sklep).

Z KRAJU

(—) Pierwszy ośrodek morski w Jastarni.
W ostatnich dniach zorganizowany został po raz pierwszy w Jastarni (Hel) przez wojskowy Yach-Klub w Warszawie ośrodek morski, mający za zadanie przygotowanie kadr instruktorów żeglarskich (morskich), oraz wyszkolenie żeglarzy ze Związku Harcerstwa Polskiego. Generalne kierownictwo instruktorskie objął znany marynista, sekretarz generalny Komitetu Floty Narodowej gen. Marjusz Żaruski, kierownikiem ośrodka jest mjr. Władysław Ostrowski.

Ośrodek rozpoczyna następującym taborem: Yacht „Junak” 30 t. typu kuter, 4 yachty kilowe, 2 jole (łodzie żaglowe), oraz dwie szalupy. Yacht „Junak” odbędzie w czasie kursu parę dalekich morskich podróży w kierunku Bornholmu i Kopenhagi. Podróż te trwać będą około 6 tygodni.

Po zakończeniu kursu słuchacze złoza egzamina żeglarskie na różnym stopnie wykwalifikowanej zło-

Teatr „Nowości”
Scena i ekran
Od soboty 26-go lipca i dni następnego

Seansy: w Seb. o 4.30, w niedz. o 3.30, w dnipow. 5.30, Ost. 9.45 w.

NA EKRAKIE:
MILOSNY SZEPT NOCY
Najświetniejsza para Kochanków LIH Dąbrowa i Jan Str.

Wszystkich obywateli
Na scenie REWJA
My chcemy murzyna.

Dzieci rozwiedzionych małżeństw

Dostarczają największego kontygentu przestępców.
Przestępczość wśród nieletnich wzrasta w Stanach Zjednoczonych do rozmiarów nie spotykanych nigdzie indziej na świecie, wzrasta do rozmiarów wielkiej kłęski społecznej. Jako jaskrawy przykład przytoczyć można cyfry podane przez znanego kryminologa amerykańskiego, generalnego dyrektora więzień federalnych U. S. A., Sandorfa Bates'a, w przemówieniu wygłoszonym na jednym z zebrań w Chicago.

Otóż 85 proc. przestępstw, popełnianych w Stanach Zjednoczonych, jest dziełem nieletnich między 16 a 21 rokiem życia. Na 500 skazanych 360 pochodzi z małżeństw rozwiedzionych, większość zaś nie posiada nawet szkoły elementarnej ukończonej, zaś rodzice 418 z pośród 500 skazanych nie posiadają żadnego wykształcenia szklanego.

Warunki mieszkaniowe, będące zaprzeczeniem wszelkich zasad higieny, rozwiózłość otoczenia, demoralizujące rozrywki, właściwe stosunkom amerykańskim nadmierne wybujała i nieokielznana, a zle pojęta wolność osobista, pogoń za pieniędzmi i używaniem, ciemnota rodziców, nie umiejących dać dzieciom właściwego kierunku — oto, według S. Bates'a — najwazniejsze przyczyny tak olbrzymiej przestępczości wśród nieletnich w Stanach Zjednoczonych.

Szczepionka przeciwgruźlicza wpływa dodatnio na rozwój dzieci.

Z kół lekarskich piszą: Nieszczerzy wypadki w Lubecie, o których tyle prasa pisała w ostatnich czasach, — nadszły rozgłosu szczepieniem przeciwgruźliczym sposobem Calmette'a w stopniu, jakiego nie doznała osiągnąć najgorliwsza propaganda szczepień.

Mimo oficjalnych wyjaśnień przyczyny wypadków w Lubecie, spostrzegła się często jeszcze wątpliwości, które nie zawsze umie rozpoznać najskuteczniejsza i najżywcziwsza propaganda, a mianowicie spostrzegania obecnie bardzo często propaganda matek dzieci szczepionych, rozwijających żywy dowód nieszkodliwości szczepienia.

W Lubecie nie użyto do szczepienia dzieci szczepionki Calmette'a, lecz szczepiono dzieci zjadliwymi prątkami gruźlicy ludzkiej, co nastąpiło wskutek lekkomyślności pomyłki, powstałej z powodu nieprzeistrażenia zasadniczych przepisów Calmette'a.

W Poznaniu drobiazgowo przeistrażenie wskazuje Calmette'a (osobne laboratorium, osobne cie-

OBYWATELI!
Nie kupujmy towarów zagranicznych!
Kupując towary krajowe, zmniejszamy bezrobocie i przyczyniamy się do poprawy naszego bilansu handlowego.

PAPIER
SALICYLOWO-PERGAMINOWY
d-ra Krucza
i cellophan do konfitur i jarzyn jest do nabycia
w sklepie „GOŃCA”

plarki) i stała sumienna kontrola szczepionki BCG na zwierzętach doświadczalnych zabezpieczają z absolutną pewnością przed takimi pomyłkami. Co do samej szczepionki BCG, to nie można mieć co do jej nieszkodliwości żadnych wątpliwości. Dotychczas szczepiono już kilkaset tysięcy dzieci (w samej Francji 250.000). Gdyby więc szczepionka wywołała szkodliwe następstwa chociażby w 1 na 1.000 przypadków, to liczba tych dzieci wynosiłaby już setki nie mogące uchylić się od obserwacji.

Przekonajmy się stale w Poznaniu, że szczepienia przeciwgruźlicze nie działają niekorzystnie na stan zdrowia i dalszy rozwój dzieci szczepionych. A przecież liczba ich przekracza już drugi tyzias (do 1 lipca b. r. szczepiono w Poznaniu 2021 dzieci).

Często słyszmy od matek, że dziecko szczepione dużo lepiej się chowało i rozwijało od innych dzieci nieszczepionych. Co się tyczy skuteczności szczepionki BCG, to wystarczą znanymi, że na tę dużą liczbę dzieci szczepionych ani jedno nie zmarło na gruźlicę.

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADE? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjnie u profesora Skulowicza, Warszawa, Żółwiarowa 42 F. Kursy wyuczają listownictwo, chalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynie, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwa. Żadajcie prospektów. 0209

GLUCHOTA uleczalna. Wynalazek „Eufonia” zadenomstronowany specjalistom. Usłwa przepływny słuch, szum, cieknięcie uszów. Liczne podziękowania. Żadajcie bezpłatnie pouczającej broszury. Adres: „Eufonia” Liszki, Kraków.

WALIZKI z oryginalnej, gwarantowanej, wulkanizowanej fibry polca: Wygodna praca w wieloletnim an 2 rog Spawdowej ul. w Woltowiczewie.

DO SPRZEDANIA domy z ogrodami od 10 tyzias z zi. place do budowy, ziemia na morgi, gospodarzki, sklepy z mieszkaniem, restauracja, cukierni, piwiarnia. — Wiadomość Aleja 28, Kowalski od godz. 8-10 rano i od 2-4 po pol. 908-2

WRÓŻ przepowiada przeszłość i przyszłość. Przyjmijcie każdego dnia za małą opłatą. Wiad, Narutowicza 47. — 2532

MEOCKARNIA motorowa w pełnym biegu do sprzedania niedrogo, Kłobuck w ka celarji parafjalnie.

PARCELE BUDOWLANE przy ulicy Ciemnej i Myśliwskiej sprzedaje na bardzo dogodnych warunkach Solawa Cienna 90

PANNA z kaucją, z branży dewocjonalnej lub papierniczej zgłosić się może: Ksiejgnia Franciszek Ildczak, Kepno, 2256

SPRZEDAM krzesła stoliki, bufet, kredens restauracyjny, 4 bilardy, kasa National ul. Mała 15 Gałkiewicz, 2219

KUPIĘ bryczkę używaną wóz i szory lub chomonta angielski, albo zwyčajne, Orlery w sklepie Gońca pod „U. A.”

FOSZUKUJE posady jako ekspedienta do sklepu lub do dobrego domu zajęcia się dziećmi, Orlery w Gońcu pod „L.” 2238

DWA POKOJE lub pojedynczy z wszelkimi wygodami oraz z telefonem do wy najęcia, Orlery pod literę „L.” 2238

MEBLE wszelkiego rodzaju posiada na składzie i przyjmuje zamówienia Fabryka Mebli, Mielkiewicz 4, kuchnia i wydział do wynajęcia od 1 sierpnia r.b. przy ul. Dąbrowskiego Nr. 29-a.

UNIEWAZIAM skradziony weseł bez terminowy na zł. 200 z wyst. Stanisław Mizera. — Kacper Nabilek, 2260

MIESZKANIE na Ostatnim Groszu do wynajęcia, Wiad, św. Barbary Nr. 26 Krawczyk. 2267

ZGUBIONO legitymację bezrobocia wyd. na imie Józef Wicelaw. 2269

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych na imie Jan Gurtman. 2268

Z POWODU wyjazdu do sprzedania plac w śródmieściu wiad, ul. Piłsudskiego 11 Gembarski. 2544

DO SPRZEDANIA 2 morgi ziemi w tem ogrod i dom i inne place, Jurczyk na Lisińcu. 2536

ZOFER z trzechletnią praktyką z niemieckim językiem znajacy wszystkie szczegoly poszukuje posady otlery sklep Gońca pod „Zofer”. 2542

POKOJ umeblowany do wynajęcia Wiadomość III Aleja 57 u p. Reierskiej (mleczarnia). 2543

POKOJ z kuchnią do wynajęcia Stradom Sabinowska 113 Bozyk. 2258

DOM 5 mieszkan wraz z ogrodem do sprzedania, Stradom, ul. Sabinowska 113, Bozyk. 2257

NAUCZYCIEL muzyki poszukuje mieszkani i pokoje w kuracji od 1 września Orlery w Gońcu pod „Solidny”. 2251

POKOJ umeblowany z oddzielnym wejściem III Aleja 71 Kryk. 2548

DO SPRZEDANIA nowy dom z cegły polskiej z kuchnią i kuracją, Wiadomość Stary Liszciek, Łąkiewicza Wal. 2545

DO SPRZEDANIA dom 5 mieszkań w tem sklep z wyszyną i urządzeniem szarża do objęcia, cena bardzo przystępna, Ostatni Grosz Piękną 3 Tkacz. 2539

MIESZKANIE 3 pokoje ewentualnie 6 do wynajęcia Aleja 53 wiadomość u dozory

Kino-Teatr „CASINO” — Kościuszki 18

Od piątku 25 lipca 1930 roku i dni następujących.
KINO I REWJA! NA EKRAPIE! KINO I REWJA!

NIEZNY TANCERZ

Wspaniały melodramat z pięknym rysunkiem w 10 aktach.
W roli głównej: Ułabieniec publiczny, **ANDRÉ ROANNE!**

Na scenie!

Zespół Artystów warszawskich scen pod dyr. **Mieczysława Winklera** oraz gościnne występy ulubienca Częstochowy.

B. ORLIŃSKIEGO

Wspaniała — pełna humoru rewja pt. **Nie zdradzaj... żony!**

1. Zawracanie głowy, skecz — wykonka Hryniewiczówna, Orliński i Winkler.
2. Fantazja, taniec — wyk. Duet Ralphson, 3. Białe róże, 4. Za skarby świata wyle ubliżenie, pios. S. Balcerkówna, 5. Fałga, 6. Romans — wykonka Maksio Boczkowski, 7. Samochód na wydanie, bomba smiechu — wyk. Hryniewiczówna, Orliński i Winkler, 8. Tip-top, tanec — wyk. Duet Ralphson, 9. Finał — wszyscy i my też.

Ceny m. zniżone! Krzesła na I seans po 80 gr. Na następne s. po 1 zł
Początek przedstawień w sobotę o 4.30, w niedzielę o 3.30, w dni powszednie o 5.30. Ostatni seans o 9.45 w. w. sob. i niedz. na godz. przed rozpoczęciem.

Kronika handlowa

— Jarmark na konie w Piotrkowie.

Piotrkowskie T-wo Zachęty do Hodowli Koni Komitet Targów Koni, który odbędzie się we wrześniu b. r. od 9 do 14 na torze wyścigowym. Podczas jarmarku odbędzie się także zakup koni do remontu przez Nadzwyczajną Komisję Remontową. Przybycie kupców zagranicznych zapewnione.

Stajnie (boksy, w których pomieszcza się dwa konie) po 15 zł. na sezon jarmarczny, zamawiać można wcześniej w Sekretariacie, ul. Sienkiewicza 5. Skrzynka pocztowa 29. Telefon 213.

— Wywóz masła z Wielkopolski.

Wywóz masła z Wielkopolski wzrósł w czerwcu o 22,7 proc., w stosunku do maja r. b., wywieziono bowiem 12,598 beczek masła po 60 kg. brutto, wobec 10,256 beczek w maju.

Ekspert na poszczególne rynki przedstawiał się w czerwcu następująco: do Niemiec 40,9 proc. (w maju 36,2 proc.), do Anglii 24 proc. (w maju 4,2 proc.), do Danii 9,5 proc. (15,8 pr.) i do innych krajów 24,8 proc. (w maju 43,7 proc.).

— Plantacje buraczane.

W tygodniu ubiegłym zanotowano niewystarczającą ilość opadów, których działaniem w pewnych okolicach było zmniejszenie przez dość silne, wysuszające głębę wiatry zachodnie. Wegetacja buraków wobec tego jest w dalszym ciągu wstrzymana, na gruntach lekkich i wyższej położonych, plantacje tracą naturalną barwę, liście wędnią i schną. Na niektórych plantacjach zauważono także pojawienie się szkodników, które jednakże, jak dotychczas, większych szkód nie wyrządziły.

— Wywóz nierogacizny i cieląt.

W z. m. wywieziono z Polski do Wiednia 20,325 sztuk trzody chlewnej żywej oraz 5,690 sztuk trzody chlewnej bitej, cieląt bitych — 26,290 sztuk. Na rynku wiedeńskim eksporterzy polscy odczuwają silną konkurencję Węgrów i Jugosławij oraz ostatnio Niemców. Do Pragi w czerwcu r. b. wywieziono 21,070 sztuk nierogacizny żywej. Ekspert do Czechosłowacji w czerwcu r. b. wzrósł w porównaniu do maja o 4,000 sztuk.

— Spadek wywozu wytworów hutniczych.

Wywóz wyrobów walcowniczych, uskuteczniony za zaświadczaniami eksportowymi w czerwcu r. b. obniżył się o 7,500 tonn, t. j. o 29,68 proc. w stosunku do maja r. b. i wynosił 17,711 tonn.

Do ogólnego spadku wywozu tych wyrobów najbardziej przyczyniło się zmniejszenie wywozu do ZSRR, o 5,630 tonn i Łotwy o 584 tonny. Zwiększył się natomiast wywóz do Rumunii, Szwecji, Niemiec, Austrii, Japonii i Norwegii. Wywóz blach w porównaniu z majem zmniejszył się o

10 w płaszczce, dzisiejsze modnie posługują się tkaninami gładkimi, tkaninami nieściśle lub w pasy, w kwadraciki, które są już zwiastunami przyszłej mody zimowej. — Skromne i proste w linjach, ozdobione kołnierkami-szalami, pelerynkami, szerokimi kieszeniami i wiankami. Płaszczki bardziej eleganckie noszone, są z veloursu, jedwabnej duvetiny i sukna i ozdobione jasnymi futrami, letnimi gronostajami, popielcami, białymi breitschwanzami.

Wielki podziw wzbudzają nowe i artystyczne desenie w kwiaty: szare tulipany na jedwabnej gazie koloru siarki. Różowe róże, goździki czarne i białe na mousselinesach i etaminach bleu-marine. Centki kolorowe jakby robione pendzlem — czerwone i beige — na tle czarnej crepe de Chine. Szerokie pasy poprzeczne w znacznej odległości — białe, niebieskie czarne — na chiffonie w kolorze ocre. Wkońcu, gdzie okiem rzucić, napotykały obfitość drobnych delikatnych deseni fantazyjnych i kwiatowych, dla których wzory i pomysły czerpią z bogatej sztuki wschodniej.

Po południu, stroje się zmieniają w zależności od godziny. Im późniejsza godzina — tem strojnieszka toaleta. Obok materiałów wzorzystych, noszony jest materiał zupełnie nowy — tiul jedwabny, ściśły, w kolorach żywych: szmaragdowym, staro-różowym, — kombinowany z georgette'a, z satin, taftą, z velours - chiffonem w tym samym odcieniu. Obok tych widać dużo sukien koronkowych we wszystkich kolorach, a przede wszystkim w czarnym, popielatym, turkusowym, kolorze wiśni, lila, beige - złocistym, czerwonym. Suknia koronkowa uzupełniona jest prawie zawsze zakiecikiem: krótkim lub półdługim, z tego samego materiału, z tiulu za haftowanego perelkami lub obramowanego futrem w dole i przy rękawach.

AFORYZMY

Z dzieł s. p. prof. Władysława L. Jaworskiego.
Żalić się na swoją niedolę przed drugim znaczy nudzić go śmiertelnie. Ale nie trzeba zanudzać i siebie samego.

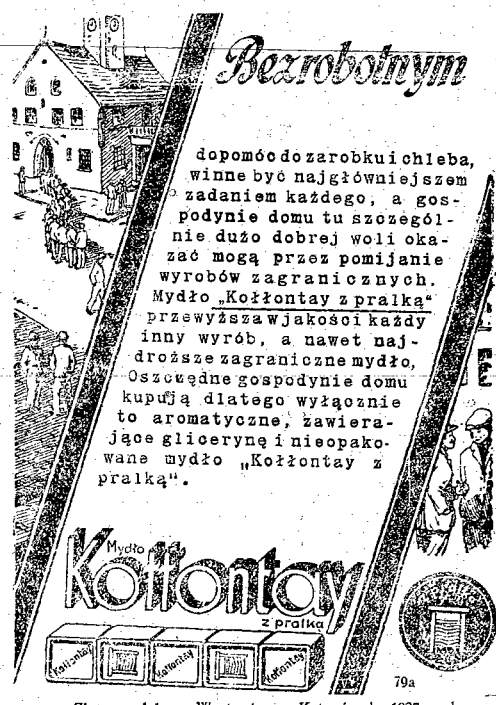
Jakiś mędrzec chiński umieścił w swej łaźni napis: staraj się być codziennie nowym. Staram się.

Tylko człowiek zadowolony z siebie może sam siebie ironizować. Człowiek zgorzkniały oskarża innych, nigdy siebie.

Prawo i moralność. Od rozwiązania tego problemu zależy przyszłość ludzkości.

Czekamy, by wielki człowiek nam powiedział, czego my, nie on, chcemy.

Ludzie, którzy zajmują się rzeczami nie materialnymi, uważani są za nieproduktywnych. Dziwna

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927 roku, Zastępca na Częstochowę J. LEWKOWICZ — Częstochowa, Narutowicza Nr. 15.

rzecz, że tylko po takich nieproduktywnych powstaje trwały spadek.

Nie wystarczy myśleć, trzeba umieć myśleć o myśleniu. Gdyby to wszyscy uczeni uznali za konieczne, uniknęliby nie dające się obliczyć ilości błędów.

Śmierć nie jest straszna, cierpienie można znieść, straszna jest tylko duchowa starość.

ZE SWIATA

(X) Międzynarodowy turniej kulnary w Zurichu.

Do Zurichu zwołano kongres mistrzów państw wszystkich narodów. Zjazd był potężny, bo bezszary przybyli całe oddziały kucharzy, by walczyć o palmę pierwszeństwa dla swego kraju. Wprawdzie nie kruszono kopii na ubitej ziemi, ale zato gotowano, smażono, przyprawiano, pieczono i duszono na wysięgi, że aż pot kapał z oblicza utnożonych zawodników. Wreszcie zwycięstwo przyznano Austrii za doskonale knedle z morelami! Jak nam wiadomo, knedle są raczej narodową specjalnością Czechów.

(X) Samobójstwo w piecu hutniczym.

Z Meuselitz w Turynji donoszą, że dyrektor tamtejszej odlewni ze żalą podczas wizytacji fabryki rzucił się do wnętrza wielkiego pieca, znajdując się w ruchu i zginął. Denat był nerwowo chorey.

(X) 100 kamieni w żołądku.

W Kadar, w Serbii, syn jednego z mieszkańców, 9-letni Ferdynand Nikolic założył się z kilku innymi chłopcami o to, kto z nich po trafi połknąć więcej kamieni. Natychmiast przystąpiono do zawodu. Podczas gdy inni chłopcy udawali, że biorą kamienie do ust, Nikolic połknął je naprawdę. Gdy połknął już około 100 kamyków wielkości ziarna kukurydzy, nastąpiły boleści. Chłopca poddano natychmiast operacji i wydobyto kamienie, niestety, operacja była już spóźniona, nastąpiło bowiem zakażenie krwi, wskutek którego chłopiec zmarł w strasznych męczarniach.

Zamierające miasto

Dawna stolica Chin zamienia się w cmentarzysko.
Z chwilą przeniesienia stolicy Chin do Nankinu, Pekin zaczął szybko podupadać. Pekńska licza Handlowa zwróciła się ostatnio do rządu nankińskiego z oświadczeniem, że Pekin jest miastem tragicznie położonym dawnej stolicy Chin. Liczba mieszkańców miasta zmniejszyła się w katastrofalnym tempie i obecnie wynosi zaledwie 1.200.000 osób, przyczem czwarta część ludności znajduje

się w ostatecznej nędzy, bez pracy i bez środków do życia. Gdy urzędy państwowe przenosiły się do Nankinu, ogołocono lokale doszczętnie i pozostawiono je bez zębnej opieki. Handel zamarł, nabylwane są jedynie przedmioty pierwszej potrzeby. Większość sklepów zamknięta. Codziennie kilku kupców popelnia samobójstwo. Trzy czwarte mieszkańców stoi głodem. O ile rząd nie okaże miastu wydatnej pomocy, dawna stolica Chin zamieni się w cmentarzysko.

(X) Piesza pielgrzymka z Portugalii do Rzymu.

Niedawno w czasie audjencji, u dzielonej przez Ojca św. zakonnicę portugalskiej ze zgromadzenia św. Doroty w związku z beatyfikacją błog. Phola Frassinetti, szczególną uwagę zwracała na siebie skromna kobieta, która odbyła pieszą pielgrzymkę z Portugalii do Rzymu, Maria Marcelina de Matos — tak nazywa się ona niezwykła pątniczka — przewędrowała ona drobnymi etapami Hiszpanię Francję i Włochy, idąc przez długie trzy miesiące i żywiąc się przez cały ten czas jałmużną.

Po przybyciu do Wiecznego Miasta dzielnia niewiasta pomodliła się w bazylice św. Piotra poczem usiłowała zobaczyć Ojca św. i otrzymała od Niego błogosławieństwo. Minister Portugalii przy Watykanie, dowiedziawszy się o tem polecił umieścić ją w portugalskim domu św. Antoniego i umożliwić jej audjencję u Papieża wśród wspomnianych wyżej okoliczności

WĘGIEL
po cenach kopalniowych dostarcza firma
„PROMIEN”
B-cia KPORECCZ Częstochowa
Hurt Kościuszki 56, tel. 883. Detal

— „Walka z bolszewizmem”.

Ukazał się zeszyt 30-ty „Walki z bolszewizmem”, miesięcznika, będącego biuletynem Centralnego Biura Porozumienia. Zeszyt 30-ty zawiera nowa serie dokumentów i źródłowych artykułów, a mianowicie: „Burżuazja złudzenia i legenda o ewolucji bolszewizmu” wykażuje istotę sowieckiej polityki, starającej się odsunąć chwilę decydującej walki między S. S. R. i państwami cywilizowanymi do czasu, kiedy kryzys gospodarczy i polityczny ostabia państwa cywilizowane. „Z frontu wewnętrznego” podaje zwykły przegląd wypadków na froncie komunistycznym wewnątrz naszej Rzeczypospolitej. „Sowiety rozpoczęły ofensywę ekonomiczną przeciwko Polsce” — winien wzbudzić specjalne zainteresowanie sier gospodarzy i fakcyjniejszych warstw naszego narodu. „Trzeźwość jest elementarnym postulatem zdrowia i tężyzny Narodu a zarazem imperatorem etyki katolickiej”
Ks. August Kardynał Előd, Prymas Polski.

Kino-Teatr „Nowy”
ul. L. J. 46, telefon 9-34.
Od piątku 25 i dni następn.
„BRZDAC”
Dwie osoby za Jednym biletem
Pocz. prz. i niedz. o 5.30, w sob. o 6.30, w dni powszednie o 7.15.

Historia, jeżeli widać, że jedyną korzyścią, do której dążył Pomyślność i rozwój **„GRAS”** i **„KAPPA”** pod tyt. „Światła bandy i org. artystów” film taki 40 min. w kinie **„GORGAN”** i **„GRAS”** w dniu **„Purytanie”** **Carl Miller** i **Toł Wilson**. Film, który wszystkich zadławił i zachwyił! Wielki film sensacji, widać, że, bo film wielki i miłoścy do dzieł.

Kino „UCIECHA”
Tylko 4 dni
Od piątku 25-go do poniedziałku 28-go lipca 1930 r.
Dla młodzieży dewotyjny.
Lwie osobę za 1 złoty.
Pocz. w dni zwykłe o godz. 5.30, w sobotę o 6.30, w niedzielę o 5.30.
Od piątku 25-go do niedz. o 5.30.
Uwaga! Wie. w. w. 10.15, 12.15, 14.15, 16.15, 18.15, 20.15, 22.15, 24.15, 26.15, 28.15, 30.15, 32.15, 34.15, 36.15, 38.15, 40.15, 42.15, 44.15, 46.15, 48.15, 50.15, 52.15, 54.15, 56.15, 58.15, 60.15, 62.15, 64.15, 66.15, 68.15, 70.15, 72.15, 74.15, 76.15, 78.15, 80.15, 82.15, 84.15, 86.15, 88.15, 90.15, 92.15, 94.15, 96.15, 98.15, 100.15.

Wysłaliśmy patriotyczny program! — 22 akty ultra sensac. przygot. I ser a. pr. **CZARNY ŁĄD**
II seria pt. **Rzeka świętych krokodyli**
Sensacyjny dramat, ilustracja przyr. Stanisła w Artycie III ser. program. **Kowbojski sens, dramat w 7 aktach pt. Djabelskie Wrota**
W głów. roli znak. jeździec, uroda cobywoj, dziejny **HOOT GIBSON**

ZAKŁADY DUKARSKIE
F. D. WILKOSZEWSKIEGO
W CZĘSTOCHOWIE, III ALEJA Nr. 52, TELEFON Nr. 2-43.
Przyjmujemy zamówienia na wszelkie druki: afisze, klepsydry, blankiety, koperty, bilety wizytowe itp. Wykonanie pierwszorzędne. — Ceny niskie
Zamówienia przyjmuje również sklep „Gońca”, II Aleja 26, tel. 50 i „Bazar Szkolny”, Narutowicza 20 (dawna Krakowska).

ZAMACH

Żyć króla Danii?

Podczas uroczystości 1000-letniego parlamentu islandzkiego...

wy. używany zwykle do t. zw. „maszyn piekielnych”.

Dalsze śledztwo wykryło w związku z planowanym zamachem...

WIELKA ZABAWA LESNA wraz z loterią fantową.

Wstęp dla handlujących wzbroniony.

LEKARZ DENTYSTA MICHAŁ GREJNIEC

Co usłyszymy dziś przez radio?

NIEDZIELA 27 LIPCA, Warszawa - Jala 1411,7 m. noc 12 kw. 10'15 Nabożeństwo z klasztoru...

NIK RADI, 20'15 Koncert pop. 22'00 „Morski dzień Polskiego Radja”...

PONIEDZIAŁEK 28 LIPCA, 11'58-12'05 Sygnał czasu, hejnał, 12'05-13'00 Koncert gramofonu...

ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE F. Blachowicz i Syna w Częstochowie...

HUMOR I SATYRA. ZJADLIWI.

Sprzedawca: — Pan twierdzi, że te małe samochody nie są dobre...

PRAWDOMÓWNOŚĆ. Nauczyciel: — Tadzio, słyszałem, że nazwał mnie starym osłem...

POSPIECH. Lekarz: — A co, widać pani... Dziś dużo lepiej znajdzie pani męża...

W SZKOLE. — Więc pamiętaj, Ignasiu: owca daje nam wełnę...

IDEAL. On: — Pani przecież nie nie mówi. Ona: — Bo nie mam nic do powiedzenia.

GWARANCJA. On: — W takim razie błagam, niech pani zostanie moją żoną!

PRAWDZIWA MIŁOŚĆ. Ona: — Tak, tak, panie Karolu, rodzice...

ce pańscy nie życzą sobie, aby się pan ożenił ze mną, tylko z Anną...

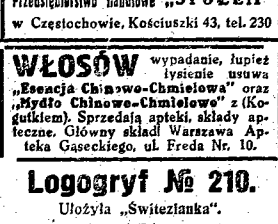
ZABOBONNY. — Może jeszcze po kieliszku. — Ej, nie kolego!

FIRMA W. MÜLLER ul. Kołłątaja Nr. 25 (daw. Miedziana)

Węgiel i Koks Z najlepszych kopali Zagłębia Daubrowskiego i Górnośląskiego...

WŁOSÓW wypadanie, łupież, łysienie usuwania...

Logograf № 210. Ułożyla „Swiętażanka”.

Lekarz - dentysta Bronisław Muszyński WYJECHAŁ

W krótki wpis wyrazi, według podanego znaczenia, aby środkowe litery cytowane z góry na dół...

Znaczenie wyrazów: 1) Spółgotka, 2) Produkt mleczny...

— Ze jest szalenie dumna, poznałem to aż nadto dobrze.

— Co zaszło między wami? — zapytał po chwili Dick...

— Tak. Jestem tego pewny. Ta dziewczyna, to bryła lodu.

— Ach głupstwo, trudno żeby tłumaczyła się lokajowi.

— Oczu Ralpha zabłyśły nadzieja. Tak, masz słusność.

— Zatelefonuj do Betty. — Dajże spokój, wszak to wczesna pora...

— Nie mogę nic przekonać — odrzekł Ralph, odsuwając od siebie przekąski.

— Co zaszło między wami? — zapytał po chwili Dick...

— Tak. Jestem tego pewny. Ta dziewczyna, to bryła lodu.

— Ach głupstwo, trudno żeby tłumaczyła się lokajowi.

— Oczu Ralpha zabłyśły nadzieja. Tak, masz słusność.

— Zatelefonuj do Betty. — Dajże spokój, wszak to wczesna pora...

— Nie mogę nic przekonać — odrzekł Ralph, odsuwając od siebie przekąski.

— Co zaszło między wami? — zapytał po chwili Dick...

— Tak. Jestem tego pewny. Ta dziewczyna, to bryła lodu.

— Ach głupstwo, trudno żeby tłumaczyła się lokajowi.

— Oczu Ralpha zabłyśły nadzieja. Tak, masz słusność.

— Zatelefonuj do Betty. — Dajże spokój, wszak to wczesna pora...

13) Zwierzątko Ameryki pobuda, 14) Rzekła we Francji, 15) Wyspa na morzu Karaibskim...

Rozwiązanie powyższego logografy nr. 210...

Za dobre rozwiązanie Redakcja wyznacza trzy nagrody...

Rozwiązanie szarady № 209 KAZIMIERZ JAGIELLONCZYK

Kompleksja, Abominacja, Zbigniew Infima, Multanka...

Trafne rozwiązanie szarady nr. 209 nadesłało 15 osób.

Prze losowanie nagrody otrzymują: I — powieść dwutomową...

Wymienione powyżej osoby przelane są o przybycie do Redakcji...

Lekarz - dentysta Bronisław Muszyński WYJECHAŁ

powróci 1-go września 1930 r.

HEROINY, BRYLANTY, WIGIŁY, WENIE, WENIE, WENIE, WENIE, WENIE

Reklama jest dźwięgiem przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę...

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen...

Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki i nie obowiązuje Administracja...

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI

Obdono na maszynie rotacyjnej; we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”

Kierownik Literacki JAN BARYLSKI

STEFANIA KANIAKOWA

Kupione szczęście

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA

— Czy kąpiel przygotować? — zapytał tenże.

— Daj mi spokój. Nie będę się kąpał dzisiaj. Przygotować samochód.

W parę minut później pędził autem przez miasto, lecz sam nie wiedział dokąd.

Myśli kłębiły mu się w głowie. Jak ostre żądła os kłuty móg, dręczyły duszę.

— Wyjechała. Po co? Na co? Czyż jaką krzywdę jej wyrządziłem? — Pytał zgorzycza.

Był tak zaskoczony listem Ireny, że dopiero, ujechawszy spory kawał drogi, przypomniał sobie, iż mógłby przecież z domu zatelefonować do Vandersów.

Zatrzymał samochód i pobiegł do najbliższego telefonu. Telefon był zajęty. Niecierpliwość Ralpha, czekającego na swoją kolej, doszła do najwyższej potęgi.

Każda sekunda zdawała mu się wiekiem. Gdy nareszcie porwał słuchawkę...

kę, ręce trzęsły mu się jak w febrze.

— Hallo! Czy miss Irena jest w domu? wołał z ogromnym niepokojem w głosie.

— Odjechała przed świtem — dała się słyszeć odpowiedź lokaja Vandersów.

— Dokąd? — Ralph zmienił się pod wpływem bólu, który odebrał mu prawie przytomność.

— Ach głupstwo, trudno żeby tłumaczyła się lokajowi.

Oczy Ralpha zabłyśły nadzieją. Tak, masz słusność. Ze też mi to zaraz nie przyszło na myśl...

— Zatelefonuj do Betty. — Dajże spokój, wszak to wczesna pora...

— Nie mogę nic przekonać — odrzekł Ralph, odsuwając od siebie przekąski.

— Co zaszło między wami? — zapytał po chwili Dick...

— Tak. Jestem tego pewny. Ta dziewczyna, to bryła lodu.

— Ach głupstwo, trudno żeby tłumaczyła się lokajowi.

— Oczu Ralpha zabłyśły nadzieją. Tak, masz słusność.

— Zatelefonuj do Betty. — Dajże spokój, wszak to wczesna pora...